

## Kolkolem děs!

V této části se dvěma lidem říká stejně - nám známou nadávkou *magor*, ale není to stejné. To, co řeknou lidé, není stejné, jako to, co řekne Hospodin. Ten ostatně *nenadává*, ten *dává* jména. V téhle kapitole slyšíme vichr Božího hněvu a Jeremjášovu depresi. Obojí jak v přímém přenosu.

Jeremjáš vyřídil Boží poselství ještě jednou v chrámě. V údolí *Tofet* by jej ještě nechali, ale tady je to už moc. Na Jeremjáše přišel Pašchúr,<sup>1</sup> šéf přes bezpečnosti v chrámě, vlastně druhý po veleknězi.<sup>2</sup> Jeremjášovo zatčení a vazba nebylo pochybením nějakého rozčileného policisty, který praštil Jeremjáše pendrekem. Byla to záležitost na nejvyšší úrovni. Jeremjáš dostává výprask za Hospodina...

<sup>1</sup> Když kněz Pašchúr, syn Imerův, který byl vrchním dohlížitelem v Hospodinově domě, uslyšel Jeremjáše prorokovat tato slova, <sup>2</sup> Pašchúr proroka Jeremjáše udeřil a dal ho do klády, která *byla* v Horní Benjamínově bráně, jež *je* v Hospodinově domě. (Jeremjášovo proroctví 20:1-2)

Nešlo jen o jednu ránu při zatýkání. Pravděpodobně šlo o regulérní výprask holí na lavici.<sup>3</sup> A následné uvržení do klády útrpné právo jen zvětšilo. Jeremjáš sedí v Benjamínské bráně, kterou neznáme z map. Ale dá se tušit, že to byla brána na sever,<sup>4</sup> do oblasti kmene Benjamínova - tedy směrem k očekávanému nebezpečí. Jeremjáš je více a více považován za *agenta* nepřítele. A Jeruzalém se soustředí na boj s vnitřním nepřítelem, ale neřeší, zda prorok má pravdu a nebo ne.

<sup>3</sup> Příštího dne se stalo, že Pašchúr vyvedl Jeremjáše z klády. Jeremjáš mu řekl: Hospodin tě nepojmenoval Pašchúr, ale: Magórmi-sábíb, <sup>4</sup> protože toto praví Hospodin: Hle, vydám tě hrůze, tebe a všechny tvé přátele. Padnou mečem svých nepřátel a tvoje oči se *na to* budou dívat. Celého Judu vydám do ruky babylonského krále a odvedu je do Babylona a pobiji je mečem. <sup>5</sup> Vydám všechno bohatství tohoto města, všechnen jeho majetek, všechny jeho drahocennosti; všechny poklady judských králů vydám do ruky jejich nepřátel. Ukořistí je, vezmou je a odnesou je do Babylona. <sup>6</sup> A ty, Pašchúre, i všichni obyvatelé tvého domu, půjdete do zajetí. Přijdeš *do* Babylona a tam zemřeš. Tam budeš pohřben ty i všichni tvoji přátelé, kterým jsi lživě prorokoval. (Jeremjášovo proroctví 20:3-6)

---

<sup>1</sup> *Pašchúr* znamená syn boha Hóra, jiný etymologický význam není k dohledání. To ovšem znamená, že božstvo Egypta (zobrazované sokolem a nebo Hórovým okem) má vliv na existenci Izraele, alespoň pojmově. Je to jméno časté (Viz: Jeremjáš 21:1 - to je zase jiný Pašchúr - a 38:1, kde je ještě jiný Pašchúr) a tím je zvláštní, že se Imerovi, knězi nejvyšší třídy, hodilo pro svého syna použít toto jméno. Jakýkoliv člověk tohoto jména v Bibli nestojí na dobré straně, to je jen pozorování, ale je to tak.

<sup>2</sup> Viz: 1. kniha Paralipomenon 24:14, Podle ní byl Pašchúrův tatínek jedním ze dvaceti čtyř kněžských rodů, které zajišťovaly službu v chrámě.

<sup>3</sup> Viz: "Když nastane spor mezi muži, přistoupí k soudu a *soudci* jim zjednájí právo, *ať* spravedlivého prohlásí za spravedlivého a ničemu prohlásí vinným. I stane se, jestliže si ničema zaslouží rány, soudce ho nechá lehnout a bude před ním bit podle své ničemnosti *přířičným* počtem *ran*. *Může* dostat čtyřicet ran, ne více; *ať* nedostane více ran než tyto, *příliš* mnoho ran, jinak by byl tvůj bratr ve tvých očích zlehčen." (Kniha Deuteronomium 25:1-3)

<sup>4</sup> Viz citace z Ezechielova vidění (8:3 a 9:2). Později je Jeremjáš opět v Benjamínově bráně, ale to už je městská brána asi taky na sever (37:13 a 38:7)

Pašchúr dostává nové jméno. To staré bylo dost hrozné, ale to nové je ještě horší: “Všude teror! Kolkolem děs!” Narážkou: “Hospodin tě nepojmenoval Pašchúr...” se může rozumět, že jméno tohoto člověka je už tak dost hrozné, teď to ale uslyší tak, jak to vidí Bůh. Pašchúr možná patřil k prorokům, kteří *mluvili pozitivně*. Prorokoval lepší časy, viz: Jeremjášovo proroctví 14:14n. Jeremjáš od Hospodina vyřizuje řádku trestů, které se všechny naplnily. Roku 597 šla do zajetí inteligence a řemeslníci a 586 před Kristem zanikl Jeruzalém tak, jak jej známe z doby Jeremjášovy.

Samozřejmě, je s podivem, že za toto proroctví nešel Jeremjáš sedět zase. Že vůbec odešel po svých. To tak ale bývá, že Hospodin svoje lidi uchrání. Ale - Jeremjáš neodchází jako vítěz. Na Jeremjáše padají chmura a deprese. To tak přeci bývá, že po velkých úspěších se choulíme vysílení a pocit přetékajícího štěstí z vítězství se nedostavuje.

<sup>7</sup> Přemlouvals mě, Hospodine, a dal jsem se přemluvit. Přemáhal jsi mě a zdolal. Celý den jsem na posměch, všichni se mi posmívají. <sup>8</sup> Protože pokaždé, když promluvím, křičím a vyhlašuji: Násilí a zkáza. Ano, Hospodinovo slovo se mi stalo zdrojem potupy a pošklebků *po* celý den. <sup>9</sup> Řekl jsem si: Už ho nebudu připomínat, ani mluvit v jeho jménu, ale *jeho slovo* se stalo v mém srdci jakoby planoucím ohněm zadržovaným v mých kostech. Namáhal jsem se *ho v sobě* zadržet, ale nedokážu *to*. <sup>10</sup> Vždyť slyším šeptání mnohých: Všude kolem hrůza. Udejte *ho*, udáme ho. Všichni moji důvěrní přátelé čekají *na* můj pád: Možná se dá svést, pak ho zdoláme a pomstíme se mu. <sup>11</sup> Ale Hospodin *je* se mnou jako udatný hrdina, proto se ti, kdo mě pronásledují, zapotácejí a nepřemohou *mne*. Budou se velmi stydět, protože jednali nerozumně, *jejich* věčná ostuda nebude zapomenuta. <sup>12</sup> Hospodine zástupů, *který* zkoumáš spravedlivého a vidíš ledví i srdce, kéž na nich uzřím tvou pomstu, protože tobě jsem přenechal svůj spor. (Jeremjášovo proroctví 20:7-12)

To snad nepotřebuje komentáře. Jeremjášovi se žije těžko, když je se svým proroctvím pro smích. Je terčem nadávek a posměšků. Tisíckrát si mohl říci, že končí, že už nebude prorokovat, ale nemůže udržet Hospodinovo slovo, je jako oheň.<sup>5</sup> Jeremjáš nám dává nahlédnout, jak žijí lidé Slova. Těží z toho, co je pevné. Odpustí tlak svého nitra, protože přenechávají Hospodinu svoje spory.<sup>6</sup> Opakují si ve chvílích úzkosti Žalmy, Elihuova slova z Jóbova příběhu. Lidé si šeptají v souvislosti s Jeremjášem leccos, podobně tomu jménu, které od Hospodina dostal Pašchúr. *Kolkolem děs!*<sup>7</sup> Pokud je to jméno, tak se podle lidí zdá, že sedí spíše na Jeremjáše. Ale Jeremjáš si nic nešeptá, zaspívá si se žalmistou popěvek:

<sup>13</sup> Zpívejte Hospodinu, chvalte Hospodina, protože vysvobodil duši nuzného z ruky zločinců. (Jeremjášovo proroctví 20:13)

Nicméně vzápětí se propadá opět do deprese. A žaluje na život podobně, jako Jób,<sup>8</sup> když je mu těžko.

<sup>5</sup> Viz: Žalm 39:3 a Kniha Jób 32:4nn

<sup>6</sup> Což by měli docenit zvláště křesťané, kteří mohou Pánu Bohu přenechat svoje spory. Viz: Dopis do Kolosis 3:12nn

<sup>7</sup> Bratři Kraličtí pochopili text tak, že udavačské rady a úklady teroristů přímo plánuje Pašchúr. Tedy Magor mi-sabib.

<sup>8</sup> Viz: Kniha Jóbova 3:3; 3:11 a 10:18 Podobnost je až zarážející. Pravděpodobně byly texty známy.

<sup>14</sup> *Ať* je proklet den, ve kterém jsem byl zrozen; *ať* není požehnán den, kdy mě má matka porodila. <sup>15</sup> *Ať* je proklet muž, který přinesl mému otci zprávu: Narodil se ti syn, chlapec *a* udělal mu *tím* velikou radost. <sup>16</sup> *Ať* je ten muž jako města, která Hospodin vyvrátil a neslitoval se; *ať* slyší ráno volání o pomoc a v polední čas křik, <sup>17</sup> protože mě neusmrtil *hned* v matčině lůně; má matka *by* se mi stala mým hrobem a její lůno *by* *zůstalo* navěky těhotné. <sup>18</sup> Proč jsem vyšel z matčina lůna? Abych viděl trápení a žal a mé dny minuly v hanbě?  
(Jeremjášovo proroctví 20:1-18)

Tady by bylo dobře ztichnout a poslouchat. A klást si otázky:

### Otázky k debatě:

1. Když se ten, který by měl hlídat zbožnost, zvrhne v nepřítele věrných, propadá se země děsu. Nešlo jen o fyzické utrpení, i když i to muselo být strašné, ale o naprostou zvrácenost práva tam, kde by se čekala obrana pravdy. Jak vidíte dnes církev? Je na čele boje o právo, spravedlnost, úctu k životnímu prostředí, pokoru správců obecného majetku? Nebo do sebe vtahuje světské způsoby rozhodování o svatých věcech? A dokonce to obhájí?
2. Neřeší církev stále nějakého vnitřního nepřítele? Někakého agenta zla? Neměla by si klást otázku, zda kritici z jejích řad, kteří plně nesou její identitu, vyrostli v ní a cítí s ní, nemají náhodou kus pravdy, který by bylo dobře nejen vyslechnout a pokývat hlavou, ale reagovat na něj změnami?
3. Co nás určuje: To, co o nás řekne Hospodin a nebo to, co o nás řeknou lidé, co si šeptají v podloubí a čím nás chtějí děsit?
4. Může být člověk víry depresivní? Není něco špatného na lidském životě, když se propadá do stavů zoufalství? Není to špatná víra? Není to důkaz o tom, že Bůh neexistuje? Když velké věci dělali ubozí lidé, kteří často ulétli, není to všechno podvod? Neshodili tím vše, co říkali?
5. Pokud věřící lidé mohou být depresivní, jak jim pomáháte?! Co potřebují nejvíce? Je to důvěra? Ticho? Je to blízkost? Jaké má místo v té chvíli hudba, žalmy, Boží slovo? Jaké místo má obyčejná hygiena lidského života, režim spánku, pohyb, kontakt, blízkost dětí či starých lidí?